

GILDED Projekt

A zöld energia társadalmi kérdései Európában: a kormányzati rendszerek hatása a háztartások energiafelhasználására

(GILDED Project: Governance, Infrastructure, Lifestyle Dynamics and Energy Demand: European Post-Carbon Communities)

A 2008 decemberében indult hároméves projekt a háztartások energiafelhasználásának kérdéseivel foglalkozik. Különös figyelmet fordít a város és vidék problematikára, valamint a különféle kormányzati modellek zöld politikájának hatékonyságára. Mivel az EU tagállamainak éghajlati adottságai, kultúrája, törvényi szabályozása, infrastruktúrája (fűtés, szállítmányozás, élelmiszerellátás) különböző, a kutatás öt tagországban zajlik. Így megállapítható lesz, hogy mely intézkedések alkalmazhatók a leghatékonyabban a különböző szakterületeken, illetve az európai régiókban, a régi és az új tagállamokban.

A kutatásban részt vevő intézetek munkatársai *2010. június 28. és 30. között Budapesten az MTA Politikai Tudományok Intézetében* tartják második munka megbeszélésüket.

A megbeszélésen a kvalitatív és kvantitatív adatfelvétel tapasztalatai mellett az öt ország *energia- és környezetpolitikájának sajátosságait* fogják megvitatni kutatók.

Az Európai Unió 7. keretprogramja finanszírozásában megvalósuló kutatás vezetője a skóciai Macaulay Institute. Együttműködő partnerek a Potsdam Institute for Climate Impact Research (Németország), a University of Groningen (Hollandia), az Institute of Systems Biology and Ecology of Academy of Sciences of Czech Republic, valamint az MTA Politikai Tudományok Intézete. A munkában szociológusok, pszichológusok, földrajztudósok, közgazdászok és informatikusok vesznek részt.

www.gildedeu.org

A kutatás leírása

Az unió vezetői amellet kötelezték el magukat, hogy Európa belátható időn belül világelső legyen a megújuló energiatermelésben. A végső cél a lakosság fenntartható, versenyképes és biztonságos energiaellátásának biztosítása. A fosszilis energiahordozók arányának csökkentésével az üvegházhatású gázok kibocsátása jelentősen csökkenthető. Miközben a műszaki fejlesztések terén jelentős előrelépés tapasztalható, a kérdés társadalmi, gazdasági, kulturális és politikai dimenziói a tudományos vizsgálatok során kevesebb figyelmet kaptak.

A tudományos érdeklődést a hetvenes-nyolcvanas években az energiahordozók kiapadásának rémképe inspirálta, miközben napjainkban a széndioxid-kibocsátás és a globális felmelegedés kérdését érzik a legnagyobb kihívásnak. A kormányzati, kulturális és technológiai háttér is jelentősen megváltozott az elmúlt évtizedekben.

A környezetvédelem szociológiai aspektusainak feltárása rövidebb múltra tekinthet vissza. Jellemezően az egyén attitűdjeiből igyekeznek általános tipológiákat alkotni. A kutatás ezzel szemben a háztartások viselkedését a nagyobb kormányzati rendszerekhez fűződő viszonyaikon keresztül definiálja.

Az európai statisztikák szerint az elsődleges energiafelhasználás 35%-át a háztartások adják, illetve az üvegházhatású gázok kibocsátásáért is 40%-ban az egyéni fogyasztók a felelősek. A technológiai újításoknak köszönhetően mind több alacsony széndioxid kibocsátású és energiafogyasztású berendezés kerül kereskedelmi forgalomba, ám ezek önmagukban nem csökkentik a háztartások energiaigényét. A kisebb fogyasztású személygépkocsik például nagyobb utazási hajlandóságot generálnak, a kisebb fűtési költség a klímaberendezések beszerzése felé mozdítja el a vásárlókat. A széndioxid-kibocsátás visszafogásának kulcsát a környezettudatos életstílus minták jelentik.

A kutatás magyarországi résztvevői: Kovách Imre, Csurgó Bernadett, Légmán Anna, Rácz Andrea és Megyesi Boldizsár.

**Magyar Tudományos Akadémia,
Politikai Tudományok Intézete
Budapest, Országház utca 30.
Telefon: 06-1-375-90-11
Fax: 06-1-224-67-21
Honlap: www.mtapti.hu**

Amennyiben további kérdése van, forduljon Kovách Imréhez (ikovach@mtapti.hu), a kutatás magyarországi felelőséhez, vagy keresse fel a GILDED kutatás honlapját: a www.gildedeu.org.